

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 29.01.2026
Sayı: 951

Tahsin BECAN
CHP Yalova Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

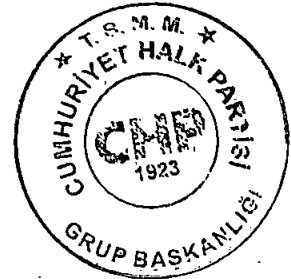
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, gerekçesiyle ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 27/11/2025

Tahsin BECAN
Yalova Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 30-1-2026	Esas No: 2/3501

TBMM KANUNLAR VE KANUNLAR BSK LIGI
29 Ocak 2026
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
29 Ocak 2026
No: 1789263

GENEL GEREKÇE

Devletler suç sayılan fiilleri, kanunlar çerçevesinde cezalara bağlayarak, toplumsal düzenin belirli ilişkiler çerçevesinde sürdürülmesini amaçlamaktadır. Bu açıdan suç da ceza da toplumsal bir olgudur. İki kavramı merkezine alan ceza hukuku da, toplumsal birlikteliğin tesisinde vazgeçilmez önemdedir. Ceza hukukunda belirleyici kriterler ise cezanın ölçülülüğü ve caydırıcılığıdır. Ancak o zaman toplumsal birliktelik adalet ve güven temelinde sağlanabilecektir. Tersi durumda ceza hukuku, bir payda yaratmaktan çok parçalanmaya yol açacaktır.

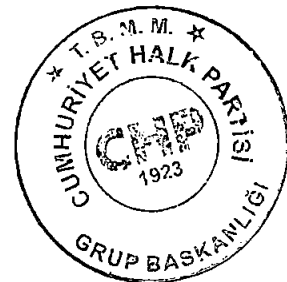
Ancak, tutuklama tedbirinden beklenen kamu yararı ile tutukluların yaşam, maddi ve manevi varlıklarının korunması hakları arasında bir denge kurulmalıdır. Unutulmamalıdır ki, Devlet, insan yaşamına saygı gösterme ötesinde yaşamı korur ve bu yönde olumlu önlemler alır. Bu yükümlülük, mahpuslar karşısında özgür insanlara göre artmakta ve özgül önlemleri gerekli kılmaktadır. Yine mahpusların yaşam hakkı, Devletin sorumluluk ve yükümlülük altındadır.

Bu bakımdan Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, özgürlüklerinden alıkonulmuş kişilerin durumlarına ve haklarına ilişkin düzenleme ve uygulamalar bütününe ilişkindir. Başka bir deyişle, özgürlüğünden alıkonulmuş kişi olarak mahpusa yönelik işlem ve eylemler bütünüdür. Bu konuda, genel ilke öncelikle mahpusluk, suç işlediği varsayılan veya hükmedilen kişiye uygulanan yaptırım olsa da insan hakları genel kuramı açısından bakma gereği vardır.

Öncelikle “haysiyet dokunulmazlığı” güvencesine sahiptir. Haysiyet güvencesi yönünden özgür insanlar ile arasında fark bulunmamaktadır. Ayrıca mahpus, özgürlüğünden alıkonulmuş olsa da, hakları büyük ölçüde devam etmektedir. Hakları konusunda ve özellikle yaşam hakkının korunması bakımından devletin yükümlülüğü, özgür kişilerin hakları karşısındaki yükümlülüklerinden daha çoktur.

Ancak son bir yıl içerisinde Türkiye’de yaşanan hukuki gelişmeler, bu temel ilkelerin sistematik biçimde zedelendiğini ve yargı organlarının siyasi iktidarın direktifleri doğrultusunda hareket eder hâle geldiğini göstermektedir. Söz konusu süreçte özellikle yerel yönetimlere, muhalif belediye başkanlarına ve protestolara katılan yurttaşlara yönelik olarak uygulanan yargı tasarrufları, tutukluların cezaevlerinde maruz bırakıldıkları kötü muameleler kamu idaresi ile hukuk arasındaki ilişkinin giderek keyfileştiğini ve Anayasa’nın 2. maddesiyle korunan hukuk devleti ilkesinin fiilen askıya alındığını ortaya koymaktadır.

Bu amaçla kanun teklifi, mahpus haklarına ilişkin olarak haysiyet ve özgürlük kavramları ekseninde değişiklikler içermektedir.

MADDE GEREKÇESİ

MADDE 1- Tüm nakil istekleri, aileye ve ziyaretçilere yakın olma isteğinden kaynaklanmaktadır. Kişinin tecridine neden olacak uzak bir mesafede kalmayı devamlı kılacak bir uygulama, mahpusun ve yakınlarının özel ve aile yaşamı haklarına aykırı bir durum teşkil eder. Bu sebeple, hükümlülerin kendi istekleri ile bulundukları kurumdan başka kurumlara nakledilebilmeleri için gerekli koşullar arasında iyi hâl göstermelerinin, disiplin cezası almamış veya bu cezalarının kaldırılmış olması koşulunun bulunması isabetli değildir ve ilgili düzenleme ilga edilmelidir.

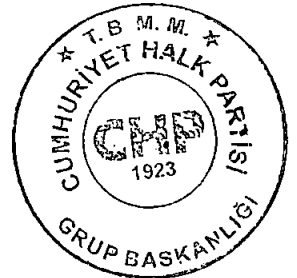
MADDE 2- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, mahpusun yerleştirileceği ceza infaz kurumunun saptanmasında, mahpusun ailevi ve sosyal ilişkilerinin sürdürülebilmesinin de dikkate alınması gereken bir parametre olduğunu ifade etmektedir.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin Avrupa Cezaevi Kuralları başlıklı değişik tarihlerde verdiği tavsiye kararları ve kurallar çerçevesinde belirtildiği üzere "Tutukluların aileleriyle ve diğer kişi ya da kuruluş temsilcileriyle haberleşmesine ve kendilerine uygulanan rejimin, güvenlik ve tutukevi düzeninin zorunlu kıldığı kısıtlamalar dışında ve gözetim altında olmak koşuluyla, düzenli aralıklarla görüşmesine izin verilmelidir" ve "Mahpuslar, mümkün olduğunca evlerine veya sosyal rehabilitasyon merkezlerine yakın cezaevlerine yerleştirilmelidir" hükmü yer almaktadır.

Eklenmesi önerilen madde ile, yerleştirilecek ceza infaz kurumunun belirlenmesinde, aile ölçütünün dikkate alınması gerekliliği kural haline getirilmektedir.

MADDE 3-Yürürlük maddesidir.

MADDE 4-Yürütme maddesidir.

5275 SAYILI CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 54 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2-5275 sayılı Kanunun 56 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Bu Kanunun 53 üncü, 55 inci ve 56 ncı maddelerine göre yapılacak nakiller, hükümlünün aile bireylerinin ikametgâhı dikkate alınarak yapılır. Nakil, aynı il sınırları içerisinde yer alan başka bir kuruma yapılır, aynı il sınırları içerisinde başka bir kurum yoksa bu ile sınırı olan diğer bir ildeki kuruma yapılır.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

